

Wychodzi codziennie
o 8mej rano.

Przedpłata w miejscu:
rocznie 10 zhr.
ówierócznie 2 „ 50 c.
miesięcznie — „ 30 „
Z przesyłką pocztową:
rocznie 13 zhr. 60 c.
ówierócznie 3 „ 40 „
miesięcznie 1 „ 15 „

„TYGODNIK LWOWSKI“
ilustrowany jako dodatek
rocznie 6 zhr. kwartalnie 1 zhr. 50 c.

DZIENNIK LWOWSKI

Czwartek dnia 21. Listopada. — Ofiar. N. P. Maryi (rzym.) — Onysyfora (grec.)

Redakcja w rzyku Nr. 118.
w lokalu drukarni Poremby.
Ekspedycja i agencja inse-
rat na placu katedralnym pod
l. 31, w domu Majewskiego o
Za ogłoszenia od wiersza
drobnego druku 4 c. (oprócz
opłaty stepowej 30 kr.) —
Reklamacje nieopieczeto-
wane wolne są od opłaty.

Telegramy „Dziennika lwowskiego“.

Wiedeń 30. listopada. Izba niższa przy-
jęła §§. 7 i 8. ustawy o delegacjach wedle
wniosku rządowego więcej niż 1/2 głosów.
Wniosek wydziału i inne odrzucone zostały.
Prezes oznajmia izbie, że ustawa o stowa-
rzyszeniach otrzymała najwyższą sankcję.

Depesze telegraficzne.

Berlin, 16. paźd. Banktg. powiada, że
Saksonja nie rzekła się swojej reprezentacji dy-
plomatycznej w południowych Niemczech. „Ga-
zeta krajowa“ pisze: Królestwo saskie odesłało
fraucuzkie zaproszenie na konferencję do pre-
zydium związku stosownie do artykułu 11go
ustawy związkowej. Wielkie księstwo Heskie
przyjęło zaproszenie.

Hamburg, 16. listop. Półrządowy ko-
respondent berliński do „Börsenhalle“ pisze,
że wniosek ze strony Prus na przystąpienie
całych południowych Niemców do związku
północnego nie jest możliwym, gdyż przez to,
odnowiłyby się antagonizm bawarski i wirtem-
berski; prawdopodobnem jest jednak przyłącze-
nie się Baden i Hessji.

Londyn, 19. listop. Mowa tronowa kró-
lowej stwierdza, zadawalniające stosunki
zagranicą, spodziewa się spokojnego załatwienia
kwestji rzymskiej przedstawia konieczność wy-
prawy abasyńskiej i wspomina o agitacjach
fenistów. Lord Derby ma się lepiej. Tele-
gram z nowego Yorku donosi, że wyspa Tor-
tola podczas orkanu była przez ośm godzin pod
wodą i że wyginęły wszystkie istoty żyjące.
obiega wieść, że miasto San Domingo zostało
zburzone.

Petersburg, 18. listop. Mianowana w z-
szłym roku komisja do wypracowania planu ku
usunięciu niedoboru w budżecie państwa, za-
leciła cesarzowi jako rezultat swoich narad
zaprowadzenie opartego na nowych zasadach
systemu kontroli wydatków i ograniczenie liczby
urzędników.

Konstantynopol, 18. listop. Sułtan po-
wołał w czoraj Mechmeda Kibrioli baszę do
udziału w radzie ministerjalnej, co daje po-
wód do pogłosek o bliskich zmianach w ga-
biniecie.

Wiadomości polityczne.

Na przedwczorajszym posiedzeniu Izby
deputowanych po wyrażeniu przez prezydenta
życzeń Izby z powodu imienia cesarzowej, i
po wniesieniu kilku petycyj, oznajmił minister
sprawiedliwości iye, że wotowane przez
Izbę ustawy względem zniesienia kajdan i
kary chłosty, jako też wyroków uwolnienia
ab instantia, otrzymały już sankcję cesarską,
i że wraz z ogłoszeniem tych ustaw nastąpiło
także zdjęcie kajdan więźniom.

Potem nastąpiły z porządku dziennego
dalsze rozprawy specjalne nad ustawą o de-
legacjach. Paragraf 3. tej ustawy opiewa,
podług wniosku wydziałowego: „Koszta spraw
spólnych mają ponosić obie połowy państwa
w stosunku, który oznaczany będzie od czasu

do czasu zapomocą ugody obustronnych ciał
reprezentacyjnych, sankcyonowanej przez ce-
sarza. Jeźliby między obydwojma reprezen-
tacyami niemogła przyjść do skutku ugoda,
oznaczy cesarz ten stosunek, ale tylko na rok
jeden. Sciąganie zaś przypadających według
tego na obie połowy państwa należności
pozostanie wyłącznie rzeczą każdej połowy.
Na pokrycie kosztów spraw spólnych może
być jednak zaciągnięta także spólna pożyczka,
i w takim razie ma być też wszystko co się
odnosi do zawarcia pożyczki i sposobów jej
spłacania, spólnie załatwiano. Decyzję celu
tego, czy ma być zaciągnięta spólna pożyczka,
zastrzega się jednak prawodawstwa każdej
z obu połów monarchii.“ Do tego paragrafu
wnoszono kilka poprawek, ale nientrzywała
się żadna, prócz jednej poprawki stylistycznej
Wolframa, i ostatecznie przyjęty został ten
paragraf podług wniosku wydziałowego. Po-
dobnie wotowała Izba paragrafy 4. i 5.,
ale osnowy ich, jak również dalszego toku
obrad niepodają jeszcze dzienniki wieczorne.

Jaki będzie ostateczny rezultat tych
obrad niemożna jeszcze powiedzieć, ale to
pewna już, że wniosek względem odroczenia
trzeciego czytania nientrzywał się. W wilię
przedwczorajszego posiedzenia naradzały się
nad tą kwestyą rozmaite kluby i stronnictwa
Izby, i slychać, że centrum i prawa strona
oświadczyły się za niezwłoczne trze cciem
czytaniem, lewica zaś, t. j. centraliści mieli
postanowić wniesienie dodatku do ustawy o
delegacjach tej treści, ażeby ustawa ta we-
szła w życie dopiero wtedy, gdy już ustawy
zasadnicze staną się prawomocnymi. Łatwo
tedy być może, że wniosek ten pociągnie
za sobą także centrum i utrzyma się.

Dzienniki pruskie ogłaszają list paster-
ski arcybiskupa tamtejszego kardynała księ-
cia Schwarzenberga w sprawie konkordatu.
jest on najmniej jeszcze rażącym chociaż
ostatecznym rezultatem, do którego dochodzi
kardynał w swojej polemice przeciw usilo-
waniom tegocześnieym; jest potępieniem wszy-
stkiego, co się sprzeciwia postanowieniom
konkordatu. Szczególnie stanowczo zaś oświad-
cza się kardynał przeciw odłączeniu szkoły
od kościoła.

Na posiedzeniu węgierskiej izby depu-
towanych z 18. b. m. przyjęty został wniosek
komisji względem wytoczenia procesu
prasowego deputowanemu Böszörmenyi przy
imiennem głosowaniu 183 głosami prze-
ciw 88.

Z Zagrzebia donosi telegram, że misja
barona Raucha do Slawonii i Syrmii zupeł-
nie się niepowiodła, i że z tego powodu nie
jest już pewnem zebranie się sejmu nawet
w styczniu.

O powodach ostatnich usiłowań w Pa-
ryżu podają teraz następujące ciekawe szcze-
góły: Jak slychać, miały wywołać ten krok
podburzające proklamacje, które przed osmio-
ma dniami rozszerzono w Paryżu. Prokla-
macje te, których było trzy rozmaitej treści,
wzywały lud francuski, ażeby raz już poło-

żył koniec panowania człowieka, który ode-
brał mu jego swobody, imię jego podał za
granicą na pośmiewisko, okrywa go ciągle
hańbą i wstydem a wyprawą rzymską do-
pełnił już miary. Jako autorów i rozsze-
rzających proklamacje — te wymieniono policji
Naequeta, Acollasa i sześć innych osób. Prze-
trząsano ich pomieszkania, znaleziono do
6 egzemplarzy tych proklamacji i osadzono
wszystkich tych w Mazaz. U Accollasa nie-
znaleziono nic i puszczono go przeto na wol-
ność, ale ponieważ zeznania innych skom-
promitowały go, przeto aresztowano go na-
zajutrz powtórnie w jakimś zakładzie kąpie-
lowym. Przewiną ich jest tylko rozszerzanie
tych proklamacji, ale ponieważ dwóch z nich
należeli do jakiegoś zdradzonego jnz daw-
niej policji tajnego towarzystwa, przeto
zdaje się, że zamierzono wszystkich oskarżyć
o udział w tajnym towarzystwie i policja
będzie chlubić się znowu, że ocaliła pań-
stwo od zguby.

Z ciała prawodawczego donoszą, że
deputowani lewicy zebrali się zaraz po
otwarciu sesji, ażeby się naradzić nad spo-
sobem działania. Interpelację względem
Włoch podpiszą wszyscy członkowie. Jules
Favre proponuje interpelację względem are-
sztowania i względem akeyzy. Także inne
stronnictwa ukonstytuowały się już. „Eten-
dard“ utrzymuje, że księgi błękitne i żółta
będą mogły być przedłożone Izbie dopiero
za kilka dni, ponieważ zestawienie doku-
mentów nie jest jeszcze ukończone.

W sprawie konferencji donoszą dziś,
że z siedemnastu mocarstw, które zostały
zaproszone, jest ośm przeciwnych świeckiej
władzy papieża, sześć sprzyja jej, a 3 głosy
są wątpliwe. Zapewniają także, że Francja
chce zaproponować ograniczenie świeckiej
władzy papieża na Rzym i Kampanię, tudzież
zapewnienie papieżowi listy cywilnej przez
cały świat katolicki i oddanie miasta Rzy-
mu pod administrację rady gminnej.

Slychać zresztą, że Austria jedna tylko
oświadczyła się bezwarunkowo za konferen-
cya, i że Włochy miały już także oznajmić
przystąpienie swoje.

Jak utrzymują korespondencje z Włoch
odbyła się dnia 10. b. m. w Lugano w domu
Grillenzonięgo konferencya szefów partyi
republikańskiej we Włoszech pod prezyden-
cya Mazziniego, i po kilku ognistych prze-
mowach powzięto następujące uchwały: 1)
Nalegać o niezwłoczne zwołanie parlamentu
i skłonić deputowanych wyznania republi-
kańskiego do złożenia mandatów, jeźli nie
otrzymają od rządu przyrzeczenia, że wykona
natechmiast uchwałę ludu, żądającą Rzymu
jako stolicy. 2) W Sycylii i Kalabrii, gdzie
znajdują się ludzie i broń, wywołać powsta-
nie. 3) Namawiać ludność miejską i wiejską
ażeby nie płaciła podatków i gotowała się
do powstania. 4) Urządzać wszędzie komi-
tety powstańcze, przyczem można się sp-
dziewać, że zniechęcenie objawiające się

Francyi a szczególnie w Paryżu, zamieni się w jawną rewolucję, która nie będzie tak bezowocną jak w r. 1848. Dziwić się jednak potrzeba, że o podobnych uchwałach wie już świat cały przed czasem.

Dzienniki francuskie przyniosły teraz osnowę sążnistego okólnika, który wydał kardynał Antonelli pod dniem 3go b. m. do rezydujących w Rzymie reprezentantów obcych dworów. Dokument ten jednakże ma już tylko historyczną wartość. Minister papieżki skreślał w nim ostatnie wypadki we Włoszech, lży niesłuchanie rząd Wiktora Emanuela, którego nazywa ciągle królem sardyńskim, i protestuje w końcu energicznie przeciw nowemu zamachowi, dokonane- mu na świecą posiadłość Papieża. Przytem nie szczędzi kardynał pochwał „najstarszemu synowi kościoła“ za wspaniałomyślną pomoc, jakiej udzielił dziedzinie ś. Piotra w potrzebie.

Ostatnie wiadomości dziennikarskie z Kandyi sięgają do 4. b. m. Termin naznaczony powstańcom przez Ali Baszę upłynął bez wszelkiego rezultatu. Wielki wezyr ogłasza wprawdzie ciągle programy jakichś reform, ale ludność nie chce o nich ani słyszeć. Przeciwnie cała wyspa ma być znowu w powstaniu, i niebawem rozpoczyna się znowu kroki nieprzyjacielskie. (Podług wiadomości otrzymanych w Wiedniu miały już rozpocząć się dnia 10. b. m.). Tego samego dnia, kiedy upłynął termin zawieszenia broni, opuściła reszta wojsk egipskich Kandyę, a transport rodzin kreteńskich do Grecyi nieustaje.

Mowa tronowa Napoleona i proklamacja Mazziniego.

Mowa tronowa cesarza francuskiego, o której po krótko wspomnieliśmy we wczorajszym numerze, a którą telegram we wystarczającym doniósł streszczeniu, znalazła we wszystkich organach opinii publicznej zgodne osadzenie.

Pod względem spraw zagranicznych Napoleon widzi zapewniony pokój powszechny; w Niemczech uznaje w zupełności fakta dokonane, w sprawie wschodniej spodziewa się również pokojowego załatwienia, we Włoszech widzi zamach rewolucyjnych dążeń przeciw monarchii i wskazuje na konferencje, które wszystkiemu koniec położą mają nienaruszając panowania świeckiego Papieża. Dość krótko więc poruszył cesarz sprawy zagraniczne a skreślając je tak ogólnikowo był najpewniejszym, że nie powie niedorzeczności ani też wystawi się na rychłe wypadków zaprzeczenie. Zresztą nikt już teraz niespodziewał się po francuskiej mowie tronowej jakiegoś programu daleko sięgającego lub projektów do rozwiązania w zawieszaniu będącej sprawy rzymskiej i włoskiej. Francya bowiem od roku 1863 przestała jasniec owem światłem potęgi, po której spodziewano się odrodzenia Europy i zmiany karty. Dziś cesarz tyle tylko powiedział, aby nie milczeć — bo więcej niemożby i nie potrafiłby powiedzieć, Francyi bowiem i Napoleonowi wysliznęła się już nie przyszłych wypadków, od których teraz więcej może jest zawistym, jak każdy inny monarcha.

O sprawach wewnętrznych wspominał Napoleon nieco więcej; a najpierw, że podczas odwiedzin w kilku departamentach przekonał się, iż Francya jeszcze tą samą pałą dla niego i jego dynastji sympatją i zaufaniem. Przechodząc do złego obecnie stanu handlu i interesów przemysłowych, przyznał wprawdzie tę okoliczność, lecz mniema, że powodzenie to ustanie, skoro wszyscy

przejmą się przekonaniem o zapewnionym pokoju. Dalej przedstawił Izbie, że się zajmie przedłożonemi już z początkiem roku reformami i zakończył, że popierając od lat 15 liberalne instytucje, niedozwoli jednak osłabienia powagi rządowej.

Ostatni ustęp otworzy zapewne oczy wszystkim tym Francuzom, którzy dotąd mniemali lub udawali, iż rządy Napoleona pogodzić się dadzą z rzetelnym rozwojem wolności.

Nierównie większe wrażenie aniżeli mowa tronowa uczyniła proklamacja Mazziniego.

Mazzini, który całe swe życie 70letnie poświęcił sprawie wolności i jedności swej ojczyzny, stojąc już nad grobem powołuje jeszcze raz rodaków swych, aby chwycili za broń i wyswobodzili się z pod jarzma. Mazzini jest istotnie mężem stanu i politykiem, a pracując od najpierwszej młodości z największym poświęceniem i pod różnorodnemi niebezpieczeństwami, dożył, iż zbliża się do kresu swych usiłowań.

Jedność Włoch już niemal dokonana a teraz idzie tylko w myśl Mazziniego o wolność, którą stary konspirator pojmuje tylko w rzeczypospolitej.

Interwencja francuska i wywołana przez nią u wszystkich prawie Włochów wzgarda przeciw własnemu królowi, który nie odważył się stawić czoła bezczelnym żądaniom Francyi i odstąpił Garibaldegowi, pozostawiając go na pastwę żołdakom francuzkim, nadaje mu jedyną sposobność, aby naród powołać do zadania ostatniego ciosu, który by uderzył w Rzym i monarchię od razu.

Wyzwolić się z pod jarzma obcych i monarchii oto zadanie Mazziniego, cel jego starganego życia, który dopięć teraz zamyśla. Nie stawiał on trudności monarchii, jak długo pojmowała ona swoje stanowisko i walczyła jedność Włoch; teraz gdy nie zdoła dokonać wielkiego dzieła i pozostawia Rzym w rękach Francuzów, Mazzini ocknął się i wzywa naród do złamania tak nieudolnego narzędzia.

Proklamację swoją kończy Mazzini następującemi słowy:

„Nie, dynastia, która zaczyna przez ustąpienie cudzoziemcom grobów swych przodków, a kończy na Custozzy i Lissie, nie może sięgnąć na was jak nieszczęście, zdradę i wstyd. Jeżeli zbawicie chcecie ojczyznę, spieszcie się jej losy odziedziczyć od losów tego rządu. Wtedy tylko, wolni, bez podejrzywania, bez obawy zdrady, rzucicie się stanowczo w walkę i zwyciężycie. Tak, przez Boga, zwyciężycie! W r. 1792, Francya jak wy dziś liczyła 25 milionów, rzuciła rękawicę królom przeciw niej sprzysiężonym, i zwyciężyła.

„My republikanie, w r. 1849, mieliśmy tylko Rzym za sobą, a stawiliśmy czoło trzydziestu tysiącom Francuzów...

„Włochy, do Rzymu! do Rzymu! Tam otrzyma chrzest nasza narodowość. Tam w cieniu zwyciężkiego naszego sztandaru zatkniętego na Kapitolu, Zgromadzenie przez lud wybrane poddyktuje pakta, które ukończą ową długą kryzys sprówadzoną rządem monarchicznym“.

Stan Włoch jest w tej chwili tak drażliwy, umysły tak wzburzone, że proklamacja Mazziniego doprowadzić może do zawiązań niemałych, na które rząd już teraz się przysposabia. Czy mu się to uda na dłuższy czas? na to odpowiedzą przyszłe wypadki.

Korespondencje.

Paryż 17. listopada 1867.

W emigracyi naszej przygotowują się teraz wybory do komitetu reprezentacyjnego wychodźstwa polskiego. Dotąd składał się komitet ten z J. Dąbrowskiego jako prezesa, Jarmunda Wróblewskiego, Świętorzeckiego i ks. Żułńskiego. Teraz proponują na ich miejsce oby, Miłkowskiego, Juriewicza, hr. Działyńskiego, Wróblewskiego i t. d. Kandydatury Dąbrowskiego Jarosława b. kapitana wojsk rosyjskich nie popierają, ponieważ mimo swej energii zbyt wielkim jest optymistą, jak to dowodzą fakta z r. 1863. Dąbrowski był bowiem twórcą organizacji wojskowych rosyjskich, i utrzymywał rząd narodowy w mniemaniu, że za pomocą tej organizacji uda się niemal cała armia rosyjska podnieść przeciwko Rosyi, wykazywał o dziesięć kroć znacniejszą ilość członków takowej, niżeli było w istocie, słowem ludzi i rząd narodowy i siebie samego. Z y g m u n t Miłkowski znany jest w kraju naszym jako dowódca wyprawy Moldawskiej w r. 1863 i jest najlepiej obeznany ze sprawami wschodu, gdzie przebywał przez dłuższe lata.

Antoni Jurjewicz należy do grona kijowskiej młodzieży, która dostarczyła ostatniemu powstaniu tylu bohaterów. Karjera jego polityczna krótka lecz piękna. Niemordowany w przedpowstańczych pracach, jeden z kierowników ruchu na Rusi, staje w dzień wybuchu z bronią w rękę w szeregach narodowych; pełen zaś przeświadczenia, że ruch ten wtedy tylko pomyślnym może być uwieczony skutkiem, gdy lud wiejskiego wesprze, głosi włościanom, na czele szeregu oddziału, który go uznał swym naczelnikiem, manifest Rządu Narodowego, a będąc zaatakowanym przez tychże włościan we wsi Sołowjówce, nie przeniewierza się propagowanej przez siebie zasadzie miłości dla ludu lecz decyduje się raczej zginąć pod ich nożami, niżeli chociażby jednym strzałem torować sobie drogę ocalenia. Niemal cudownym sposobem wyleczony w więzieniu moskiewskim z ran otrzymanych, będąc już blizkim szubienicy ocalał sobie życie ucieczką z więzienia.

Jan Działyński zasłużył tem już na uznanie, że chociaż należał do tej warstwy społecznej, która w obec ostatniego powstania biernie lub niechętnie się zachowywała, albo też w dyplomatycznych zabiegach ratunku dla sprawy ojczyzny szukała, — inaczey jednak zrozumiał swe obowiązki i czynnym udziałem w powstaniu, z bronią w rękę, zaświadczył o tem, że w pośród szlachty naszej są ludzie, którzy nie tylko już zapomnieli o średniowiecznych przywilejach, lecz szczerze się przejęli zasadami demokratycznymi — każdy zaś kto bliżej się patrzył na jego życie emigracyjne, przejęć został uznaniem tak dla jego charakteru jak i zdolności.

Dwaj ostatni Świętorzecki i Wróblewski jako członkowie dotychczasowego Komitetu a poprzednio czynny udział biorący w pracach Towarzystwa wzajemnej pomocy — dostatecznie są znani.

Wychodźstwo nasze zorganizowało się pod hasłem narodowych demokratycznych zasad i nadało sobie ustawę zjednoczenia. Każdy emigrant polski, którego życie prywatne lub publiczne hańbiącym czynem nie jest splamiene, może być członkiem zjednoczenia, które ma na celu skupienie sił pojedynczych w jedno ognisko zbiorowe i nadanie mu pożytecznego dla sprawy narodowej kierunku.

Komitet reprezentujący z powodu nawału różnorodnych zajęć zawiązał osobny komitet w celu niesienia pomocy i kierownictwa kształcącej się w sztuce wojskowej młodzieży. Komitet ten składa się z generała Wysockiego

Józefa, Zaleskiego Bohdana, Świątorzeckiego Bolesława, Reutta Gustawa porucznika artylerji ze szkoły Metz i Kurniewicza Ignacego podporucznika piechoty ze szkoły St. Cyr i wzywa zamożniejszych w kraju i zagranicą rodaków, z gorącą prośbą, aby pomogli do urzeczywistnienia celu licznymi obywatelskimi ofiarami. Tym sposobem będzie dana możność skończenia wychowania tak młodzieńcom pobierającym je w szkołach wojskowych, jako też i nowo do nich wstępującym.

Fundusze, które wpłynęły na rzecz stypendystów wojskowych wynosiły w roku zeszłym wynosiły 15.790 franków, do czego wedle ogłoszonego rachunku przyczyniło się i Poznzańskie, podczas gdy z Galicji nie wpłynął ani grosz.

Nowiny z kraju i zagranicy.

* W najświeższym numerze „Dziennika literackiego” czytamy wniosek, aby w rocznicę 300letnią śmierci Reja z Nagłowic, ojca literatury polskiej przypadającej w r. 1869. prócz wydania biografii i wszystkich dzieł męża tego wystawić temuż pomnik w miejscu jego rodzinnym, w Żurawnie. Zgadzać się zupełnie na odpowiednie uczczenie pamięci Reja z Nagłowic, który pierwszy pisał dzieła w języku rodzinnym i któremu zato należy się wszelka cześć ze strony potomności, toć jednak mniemamy, że wystawienie podobnego pomnika we Lwowie byłoby stosowniejszem. W Żurawnie, w nędznej mieścinie, nie miałby podobny pomnik żadnej prawie wartości, bo mało kto pojmuje tam stanowisko tego męża w literaturze ojczystej, podczas gdy w mieście naszym, gdzie koncentruje się ruch umysłowy, pomnik taki wzbudzałby w tysiącach wdzięczną pamięć i podniecałby w niej chęć poznania bogatej naszej literatury, której początek dał Rej z Nagłowic. I tak miasto nasze zupełnie jest ogołocone z wszelkich pomników historycznych, a gdyby za staraniem p. Stupnickiego nie był stanął posąg hetmana Jabłonowskiego, to nicby nam tu nieprzypominało świetnej naszej przeszłości. Wielka w tym względzie ciężka wina na mi ście, które przeciw mogłoby corocznie choćby małą kwotę, wyznaczyć na upiększenie miasta pomnikami historycznymi. Pomniki bowiem takie są dla

tysięcy żywą historją, z której odczytują przeszłość naszą narodową.

* Otrzymałmy z Żółkwi poświadczenie podpisane przez kilkunastu tamtejszych starozakonnych, iż druga nauczycielka w szkole panińskiej p. Matylda Górka z dziećmi ich, do szkoły wymienionej uczęszczającymi, należycie się obchodzi i że takowe z jej postępowania są zadowolone

* Z Jarosławia donoszą do „Gaz. Nar.” o przerażającym wypadku, który się wydarzył w tamtejszej szkole realnej. Uczeń tej szkoły N. zastał i nie mógł przyjść do klasy przez kilka dni; katecheta odwiedził go, i zastał go leżącego w łóżku z książką w ręku. Widząc, iż książka ta nie była szkolną, rozgniewał się na biednego chłopca i tak mu zagroził, że ten nazajutrz lubo jeszcze mocno słaby powłóki się do szkoły. Tam czekała go sroga kara — nauczyciele udecydowali obić go, co też natychmiast wykonali z tak okropnym skutkiem, że nieszczęśliwy chłopczyna umarł pod razami, — oprócz wymierzonej bowiem liczby plag katowano go jeszcze bez miary... Tak więc gdy zbrodniarzom zdjęto kajdany, gdy nawet w wojsku prawie powszechnie zniesiono karę cielesną, — nauczyciele zabijają plagami dziecko niewinne....

* Redaktorowie paryskich opozycyjnych dzienników: Opinion nationale i Siecle, którzy wraz z innymi podczas pobytu cesarza austriackiego w Paryżu otrzymali order, nieprzyjęli takowych.

* Dwaj dziennikarze peszteńscy, Koloman Toth i Antoni Lonkay, założyli się przed trzema laty o 1000. kabanosów, że władza świecka papieża upadnie w przeciągu lat trzech. Termin ten ubiegł, i p. Lonkay wygrał zakład.

— Posiedzenie członków Towarzystwa gospod. galic. miasta Lwowa dla zawiązania Oddziału, odbędzie się w małej sali ratuszowej dnia 2. Listopada o godzinie 11. z rana. — O czem zawiadamia się Szanownych Członków Towarzystwa.

Z kancelarji Towarzystwa gosp. galic.

Gospodarstwo i handel.

* Wiedeń 18 listop. Na dzisiejszym targu spędzono 2166 sztuk wołów (676 galicyjskich) płacono 122 — 200 fut. sztuka, 29—32 zlr. za cetnar.

* W królestwie polskiem ceny zboża idą ciągle w górę. W Warszawie płacą obecnie korzec pszenicy 9 1/2 rs., żyta 6 1/2 rs., jęczmienia 4 1/4 rs., a owies 2

rs. Tak samo podnoszą się ceny w Gdańsku i na targowicach północno-niemieckich.

Cennik giełdy pienięż. i tow. we Lwowie z dnia 20. listopada 1867.

Akcje kolei galic. Kar. Ludw. po 200 zlr. m. k. płacą 209 zlr. Akcje kolei Lwow. Czern. po 200 zlr. w. a płacą 171.50. Listy zastawne banku hipotecz. galic. płacą 94.75. — Żyto korzec 15 funtów effect z dosypem do 160 funt. 8.10 na Grudzień 1867. Styczeń 1868.

Cennik izby handl. lwowskiej, z dnia 19. listopada.	Dają		Żądają	
	zlr.	kr.	zlr.	kr.
Dukat holenderski	5	69	5	75
Dukat cesarski	5	73	5	79
Napoleond.or	9	87	9	97
Półimperjal rosyjski	9	29	10	—
Rubel srebrny rosyjski	1	87	1	92
Rubel papierowy rosyjski	1	69	1	71
Talar pruski	1	80	1	82
Galic. listy zastaw. w. a.	73	83	79	58
Galic. listy zastaw. m. k:	82	59	83	34
banku hip.	94	75	95	58
Galic. obligacje indmiz.	65	33	66	17
Pożyczka narodowa	66	10	66	92
Ankaje kolei żelaz. galic.	207	—	209	83
” ” ” Czerniowieckiej	170	83	173	37
” banku hipotecznego gal.	74	—	77	67

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 20. listopada.	zlr.	kr.
5% Metaliki	57	—
” z procent. z maja i listopada	59	10
5% Pożyczka narodowa.	66	50
Losy pożyczki z roku 1860	83	40
Akcje banku wiedeńskiego	688	—
” kredytowego	182	50
Londyn. 10 funtów szterlingów	122	10
Srebro	120	—
Dukat pojedynczy	5	79

Przyjechali do Lwowa

dnia 19. listopada.

PP Hoffmann Edw., z Siedlisk. Jordan Rozwadowski., z Bebin Chrzanowski Alex., z Polski. Czajkowski Franc., z Bóbrki Wilczyński Włoz., z Nowogosiola Majewski Wład., z Podaistrzan. Szczeptański Franc., Krakowa. Matkowski Kornel. z Krakowca, Rożański Felix., z Palczyniec. Smolinski Kornel., z Sutkowie. Zablock. wład., z Zarwanicy.

PAMIĘTNIKI GRISCELLEGO

szpiega tajnego

Napoleona III. i Cavoura.

(Ciąg dalszy.)

Ex-wachmistrz dragonów objął więc w posiadanie 14 milionów posagu. Pierwszych 7 milionów otrzymał przez swe zamęście mimo wzbraniania się matki swojej żony; drugich 7 milionów otrzymał przez..... śmierć. Oba te fakta przydarzyły się pod skrzydłami jego przyjaciela, współpiskowca z Bonlogne, w wieku XIXym w stolicy Francji!....

Dodajmy, by być bezstronnym, i by móż coś dodać jeszcze przeciw bohaterowi tego rozdziału, że sławny bankier Lafitte, przeczuwając może na łożu śmiertelnym wszystkie nieszczęścia, które uderzyć miały w jego córkę, ożenioną i rozłączoną potem z człowiekiem złośliwym i okrutnym, zostawił legat — na mocy którego dzieci jego aż do dojsia do pełnoletności, pod groźbą wydziedziczenia, powinny być pozostać pod wyjątkową opieką swej matki.... A jednak, mimo tego testamentu, JCMość Napoleon III wydał pannę de la Moskova za swego ulubieńca, wbrew woli matki; pod jego to panowaniem, policja Pietrego i p. minister de Persigny zagarnęły tych 14 milionów córki bankiera zapomocą następujących haniebnych skandalów:

Księżna pani de la Moskova z domu Lafitte, żyła zupełnie odosobniona w pałacu swego

ojca przy ulicy Lafitte, Nr. 37 w towarzystwie młodej pani, imieniem Wiktoryna, swej wychowanki. Szpieg pewien, Delagnau, płatny przez obydwóch tych działaczy Napoleona, sprwadził się do pałacu, jako człowiek czystych obyczajów i nieskalanej moralności. Udało mu się uwieść i uprowadzić jedyną przyjaciółkę księżny; kazał ją zatem uwieźć i zamknąć „aux Madelonnettes.”

Księżna w towarzystwie sławnego poety Béranger'a udała się do prokuratora cesarskiego Rouland, by zażądać zwrotu swej protegowanej. Uwolniono Wiktorynę; księżna jednak, w tej wierze, że starano się porwać na wdzięki jej wychowawcy, wydała ją za p. Dumont, dawnego urzędnika firmy Lafitte.

Niestety! Córka godnego i sławnego bankiera, od którego Napoleon I. nie zażądał kwitu na 4 miliony franków, ośmieliła się działać w tej mierze bez zezwolenia policji!... Pietri, w nocy weselnej, rozkazał porwać małżonka Wiktoryny, pod pretekstem spokojności publicznej i wygnał go z ziemi francuzkiej. Wszystkimi temi niegodziwościami nie dopiął jednak celu swego ex-wachmistrz dragonów. Czternaście owych milionów nie były jeszcze dotąd w jego kasie. By je zagarnąć poradził sobie w sposób następujący: Przysięga, przed ujętymi sobie sędziami, zatwierdził szaleństwo księżnej.... Miliony Lafitte przeszły do kasy Persigny'ego. Rodacy Wilhelma Tella byli potem świadkami jak jedynaczka bankiera, ex-prezydenta

rady ministrów, zamężna de la Moskova, teścina hrabiego de Persigny, ministra spraw wewnętrznych, członka rady tajnej Napoleona itd. pędziła żywot nędzny w Chaux de Fonds (w Szwajcaryi) z Wiktoryną i tejsze małżonkiem p. Dumont, który pracował dzień i noc dla uzyskania chleba dla dawnej swej pani i dla swej rodziny.... *)

St. Arnaud.

Jenerał St. Arnaud, bywszy przedtem dla utrzymania aktorem i nauczycielem fechtunku w Londynie, osiągnął w sposób mniej lub więcej uczciwy, stopień marszałka Francji, ministra wojny, wielkiego koniuszego, głównie do wodzącego krymską armią.

Będąc ministrem wojny towarzyszył cesarzowi do Vincennes, gdzie JCMość kazał pisywać się ewolucjami załodze fortecznej i kapitanom, którzy przed objęciem swych batalionów, przechodzić musieli szkołę ujeżdżania. Po defiladzie odjechalimy z powrotem do Tuileryów. Mijając przedmieście St. Antoine, Napoleon III kazał mi się zbliżyć do siebie i wręczył mi bilet, mówiąc:

— Weź pan do wiadomości swej to, co tu stoi; ujrysz co czynić należy i zdasz sprawę z tego Pietremu.

*) W ehęci utrzymania bliższych szczegó patrz broszurę p. Marchand, ex-weterynarza

Ogłoszenia.

Biuro umieszczeń w Krakowie.

kon i guwernantek ze Szwajcaryi,
Francyi i Anglii nowo otwarte przez
MARYĄ DŁUGOSZ

jako mająca liczne bardzo stosunki z temi
krajami, poleca się względem szanownej
publiczności Nr. 240 plac Szczepański.
344-1-3

OKORNICKI & CIROK

polecają swój nowo utworzony
handel 339-2-2

szkła i porcelany

obok byłego handlu p. Adam-
skiej nr. 157 rynek

czeskie cylindry do lamp
po 8 centów sztuka.

Filia banku angielsko-austryackiego

w Lwowie

podaje do powszechnej wiadomości,

że począwszy od 1. Listopada 1867

4% ASYGNATY KASOWE

z ośmiodniowym wypowiedzeniem wydaje i od wszystkich
w obiegu będących **asygnat** z dniem powyższym
4% z ośmiodniowym wypowiedzeniem liczyć będzie.

!! Pewne umieszczenie kapitału !!

Przez zakupno obligacyj pierwszeństwa kolei Siedmiogrodzkiej po cenie
blizko 81 zlr. w. a. w papierach, uzyskuje się 100 zlr. w srebrze z 5% odset-
kami srebrem wypłacalnemi, a zatem przy obecnym kursie srebra 7 1/2 procentowemi
przychodami kolei siedmiogrodzkiej, która jak najlepsze rokuje widoki, ubezpie-
czony, a oprócz tego przez państwo zagwarantowany, od podatku zupełnie wolny
dochód, z prawem spłaty obligacyi w pełnej nominalnej wartości srebrem.

Obligacyi tych dostanie w dowolnej ilości ściśle podług dziennego kursu
u niżej podpisanego.

Zarazem zawiadamiam, iż wszelkiego rodzaju papiery państwowe i prze-
mysłowe sprzedają się u mnie zawsze pod najkorzystniejszemi dla kupu-
jących warunkami. — Obstalunki z prowincyi wysłane będą za umiar-
kowaną cenę, jako też za otrzymaniem rozkazu tegoż samego dnia wysłane.

Jakób Stroh,

Izba wekslarska i bankierska, przy ulicy Wyższej Karola Ludwika pod l. 311 m., obok domu Gromadzińskich.

Nakładem MICHAŁA POREMBY we Lwowie, wyszedł z druku

KALENDARZ na rok 1868

pod tytułem:

„LWOWIANIN“

Rocznik II. — Egzemplarz kosztuje 40 kr., w tuzinie (12 sztuk) 3 zlr. 60 kr.

Ten zawiera: Okresy roczne i zaćmienia. Genealogia domu cesarsko-austr. Poezta książąt pozbawionych tronu. Nekrologia zmarłych litaratów
polskich. Kanonizacja bł. Jozafata Kuncewicza. Kalendarz kościelny. Biografie: Katarzyna Jagielonka, królowa szwedzka (z ryciną). Książka Szczęsny Feliński,
arcybiskup warszawski (z ryciną). Franciszek Deak, patriota węgierski (z ryciną). Opowieści: Obrazek z życia, powieść w 5 rozdziałach przez E. G. Ja nie
mam życia za pieniądze, zdarzenie prawdziwe. Święta Lipka, podanie ludowe. Poemata: Ojeze nasz Wszechświata. Dzwon Wawelski. Kazimierz Wielki król
chłopków. Zgoda Koroniarzów. Straszna noc w podróży. Gdybym śpiewać umiał. Dumka raska. Psalm do wszystkich Świętych Patronów polskich (z ryciną)
Część gospodarska: Przepowiednie pogody (rymowane). Obcinanie drzew owocowych. Trzmiel i jego pożytek. Wotczek zbożowy i jego tepienie. Pcha-
ziemne i ich tepienie. O ulepszeniu hodowli drzew owocowych. Srodek przeciw mszyce w chmielnikach. Zakonserwowanie sliwek. Sieczkarnia holenderski
(z ryciną). Kierznia amerykańska (z ryciną). Przenośne siedzenie dla robotników (z ryciną). Łowienie ryb w głębokich odmetach wód (z ryciną). Sposób prakty-
czny gubienia wilków i lisów Czarny atrament neutralny. Znaczenie bielizny. Rady w wypadkach pozornej śmierci. Część informacyjna: Skala stęplowe.
Wyciąg alfabetyczny z ustawy stęplowej. Rozporządzenie cesarskie względem znizienia ceny pocztowej. Postanowienia o taksach portorium listowego. Ustawy doty-
czące poczty wozowej. Przegląd odchodzących i przychodzących pociągów kolejowych. Ustawa względem opodatkowania konsumcyjnego. Taryfa opłat od przedmio-
tów kons. dla miasta Lwowa. Tablice procentowe. Losowania rozmaitych efektów papierowych w roku 1868. Humorystyka: Żywa obrazki dla naśladowani-
przez małe dzieci (z rycinami). Fra. zki i anegdoty. — Wykaz agencji assekuracyj krakowskiej w Galicji. Spis jarmarków w Galicji i zagranicznych. O zabezpieczenia
roczna, rozprawa i t. p.

Zamówienia czynią się w gotówce albo za przekazem należytości przez pocztę, pod adresem: Michał Poremba właściciel
karni we Lwowie. Także administracja „Dziennika Lwowskiego“ pośredniczy w zrealizowaniu poczynionych przez nią obstalunków.

Obwieszczenie.

Rada Zawiadowcza c. k. uprzyw. kolei gal. **KAROLA LUDWIKA** zamierza oddać budowę jednej części kolei Tarnopolskiej z Krasnego do Złoczowa, wynoszącej $3\frac{35}{100}$ mili, w drodze konkurencyi za sumę ryczałtowa.

Projekt tej budowy, który P.P. oferenci od dnia 20. b. m. aż do 3. Grudnia b. r. w biurze podpisanej Dyrekcyi ruchu przejrzeć mogą, wykazuje;

robót ziemnych	za 341500	złr. w. a.
„ budynkowych	„ 269280	„ „
„ naziemnych	„ 184000	„ „

a zatem łącznie za sumę 794780 złr. w. a.

która to suma jako ryczałtowe wynagrodzenie za wszystkie według owego projektu wykonać się mające roboty, przeznaczoną jest.

Cała ta przestrzeń musi być do dnia 1. Października 1868 r. wykończoną i do bezprzeszkodnego otwarcia ruchu przygotowaną.

Przejrzenie projektu jako też przynależnych do tego obliczeń i warunków, mają potwierdzić P.P. oferenci w protokóle w tym celu prowadzonym.

Pisemne oferty na tę budowę, przyjmować będzie podpisana Dyrekcyja na dniu 4. grudnia r. b. do godziny 12^{tej} przed południem.

Oferty muszą być zaopatrzone w wadium 40000 złr. w. a., które albo w gotówce, albo w papierach giełdowych według kursu obliczonych, albo w assygnatach publicznych zakładów bankowych, złożone być może.

Każda oferta musi zawierać oświadczenie, czyli i za jaką kwotę przedsiębiorca chce oprócz robót budowy, także przyjąć na siebie zakupno wszelkich pod tę kolej potrzebnych gruntów i do tego należących wynagrodzeń, za które kwota ryczałtowa 100000 złr. w. a. przeznaczoną jest.

W końcu musi być w ofercie wyrażonem, że przedsiębiorca aż do rozstrzygnięcia, które najdalej na dniu 18. Grudnia r. b. nastąpi, od oferty nie cofnie się.

Otwarcie ofert nastąpi na dniu 4. Grudnia r. b. o godzinie 1^{szej} po południu, w obec zebrane komisji, na które P.P. oferentów niniejszym zaprasza się.

Rada zawiadowcza zastrzega sobie prawo, poczynione wnioski odrzucić, albo zakupno gruntów na własną rękę przeprowadzić, i w ogólności przy wyborze przedsiębiorcy niewiązać się jedynie niskością oferowanej ceny.

Lwów dnia 18. Listopada 1867 r.

Dyrekcja ruchu c. k. uprzyw. kolei gal. Karola Ludwika.

Kundmachung.

Der Verwaltungs-Rath der k. k. priv. gal. Carl-Ludwig-Bahn beabsichtigt den Bau der $3\frac{35}{100}$ Meilen langen Theilstrecke von Krasne bis Zloczów der Eisenbahn nach Tarnopol, gegen einen Pauschalbetrag in Concurrrenz Wege hintanzugeben.

Das Projekt, welches vom 20. d. Mts. bis 3. Dezember l. J. zur Einsicht der P. T. Differenzen bei der unterzeichneten Betriebs-Direktion bereit liegt, weist das Erforderniß;

an Unterbauarbeiten mit 341.500 fl. öst. W.

„ Hochbauarbeiten mit 269.280 „ „

„ Oberbauarbeiten mit 184.000 „ „

daher zusammen mit der Summe . . . 794.780 „ „

nach, und soll diese Summe als Pauschal-Entschädigung für alle in dem Projekte zur Ausführung in Aussicht genommenen Herstellungen, Geltung haben.

Die ganze Bahnstrecke muß bis 1. Oktober 1868 im betriebsfähigen Stande hergestellt sein.

Ueber die Einsichtname des Projektes, dann der zugehörigen Berechnungen und Bedingungen wird ein Protokoll geführt, in welchem die Erscheinenden die Einsichtname zu bestättigen haben.

Schriftliche Anbothe zur Uebername dieses Baues, werden bei der unterzeichneten Direktion am 4. Dezember l. J. bis 12 Uhr Mittags entgegengenommen.

Diese Anbothe müssen mit einem Badium von 40.000 fl. öst. W. belegt sein, welches sowol im Baaren oder in börsefähigen Papieren nach dem Tageskurse berechnet, als auch in einem Erlagscheine eines öffentlichen Bankinstitutes, geleistet werden kann.

Jeder Anboth muß die Erklärung enthalten, ob und um welchen Betrag der Unternehmer geneigt ist, außer den Bauarbeiten, auch sämtliche für diese Bahnstrecke erforderlich werdenden Grunderwerbungen und dahin gehörigen Entschädigungen, für welche ein Pauschalbetrag von 100.000 fl. öst. W. veranschlagt ist, separat zu übernehmen.

Endlich muß in dem Anbothe auch beigefügt sein, daß der Antragsteller bis zu der längstens am 18. Dezbr. l. J. bekannt zu gebenden Entscheidung im Worte bleibt.

Die eingelangten Anbothe werden am 4. Dezember Nachmittags um 1 Uhr commissionell eröffnet, und werden die P. T. Differenzen hiemit, eingeladen dieser Eröffnung beizuwohnen.

Der Verwaltungs-Rath behält sich vor, die gemachten Anträge zurückzuweisen, oder die Grundeinlösung in eigener Regie besorgen zu lassen, und wird sich überhaupt bei der allfälligen Wahl des Unternehmers von der Ziffer des Anbothes allein, nicht bestimmen lassen.

Lemberg am 18. November 1867.

Betriebs-Direktion der k. k. p. g. Carl Ludwig Bahn.